

Kunst kleurt het leven

Als twee mensen met een Indische achtergrond in gesprek raken gaat het al snel over eten. Zo ook als Jim van der Meer Mohr en ik in zijn werkkamer zitten voor dit interview. We zijn het er al gauw over eens waar je in of rond Duinoord heerlijke rijsttafels kunt bestellen en waar je moet zijn voor risolles, maiskoekjes (Frikadel Jagung) en Dadar Isi (Telor Isi).

Jim en zijn vrouw woonden oorspronkelijk in Utrecht. Als zijn toen nog vriendin, nu echtgenote, in 1982 een baan krijgt bij het ministerie van Economische Zaken besluit het stel te verhuizen naar Den Haag. Ze komen terecht bij een nicht van Jim in de 2e van Blankenburgstraat. Na een korte uitstap naar het Statenkwartier vestigen ze zich definitief in Duinoord, waar ze al weer 32 jaar in hetzelfde huis wonen.

Als we in Jims studeerkamer kijken naar een schilderij van de kunstschilder Johannes Cornelis van der Meer Mohr (1821-1876) komt zijn dubbele achternaam ter sprake. Deze is ontstaan in 1807 toen de broers Pieter Johannes en Johannes Carolus de familienaam van hun moeder (Van der Meer) voor hun uit Duitsland afkomstige achternaam Mohr plakten. Dat was in die tijd niet ongebruikelijk en bovendien kon dat makkelijk, omdat pas in 1811 de burgerlijke stand algemeen werd ingevoerd en achternamen toen werden vastgelegd.

Kunst is de rode draad in het leven van Jim. Hij studeerde kunstgeschiedenis in Utrecht en heeft sindsdien een indrukwekkende staat van dienst opgebouwd van veilingmeester en taxateur tot Fine Art Consultant en van schrijver van een zeer groot aantal catalogi en publicaties over uiteenlopende kunsthistorische en genealogische onderwerpen tot docent.

Tussen Kunst en Kitsch

Het bekendst is Jim wel van het tv-programma 'Tussen Kunst en Kitsch'. Het populaire programma van de AVROTROS is al 37 jaar op de televisie en weet nog steeds te boeien. Jim is sinds 2013 een van de experts die aan het programma meewerken en zijn expertise is de schilderkunst tot

1800. Voor de coronatijd wisten de experts vooraf niet wat ze te beoordelen kregen. Soms kwamen er wel 700 tot 1000 mensen langs met kunst of kitsch. Bij de ingang werd een eerste selectie gemaakt. De voorwerpen werden beoordeeld en ingedeeld in groepen: schilderijen tot 1800 bijvoorbeeld, moderne kunst, zilveren gebruiksvoorwerpen, etc. Zodoende kwamen de gasten bij de juiste experts terecht. Om te beoordelen of iemand daadwerkelijk op de televisie komt, of zelfs aan de hoofdtafel met de expert en presentator Frits Sissing, hangt niet alleen van de waarde af maar vooral ook van het verhaal. Kom je namens iemand anders en weet je weinig of niets over het voorwerp te vertellen, hoe je eraan komt bijvoorbeeld, dan kom je niet voor het voetlicht.

Zo heeft Jim wel eens een heel interessant klokschilderij onder ogen gekregen. In zo'n schilderij werd dan vroeger daadwerkelijk een gat gemaakt om er een klok in te hangen. Meestal is de kwaliteit van het schilderij matig, maar in dit geval was het een heel aardig werk en kwam de klok ook nog uit een hele andere periode en paste er eigenlijk niet zo goed bij. Misschien geen waardevolle combinatie, maar wel spraakmakend.

Het duurste object dat Jim ooit in dit programma kreeg aangeboden was een schilderij van de Belgische kunstschilder Frans Franken II dat de Annunciatie door de aartsengel Gabriël aan Maria voorstelde. De waarde werd destijds door Jim op minimaal € 40.000,- geschat. Overigens zeggen de experts er altijd bij dat het genoemde bedrag waarschijnlijk het bedrag is dat je er bij een antiquariaat of handelaar voor zou moeten betalen. Dat is natuurlijk iets anders dan wat je ervoor kunt krijgen, bovendien

blijven het schattingen. Helaas horen de experts zelden of nooit of hun schattingen in de praktijk verwezenlijkt zijn, omdat de meeste mensen het voorwerp gewoon thuis houden of niet terugkoppelen. Soms veroorzaken die schattingen problemen op het thuisfront. Zo was er ooit een mevrouw die een voorwerp liet taxeren dat enkele duizenden euro's hoger werd ingeschat dan waarvoor zij het bij de verdeling van de ouderlijke boedel had verkregen. Daar kwam de familie dus later bij haar op terug. Het programma wordt altijd in het voorjaar opgenomen en uitgezonden in het najaar en andersom. Er zijn zo'n zes opnamedagen per seizoen. Nu in de coronatijd kunnen

Kunst is de rode draad in het leven van Jim. Hij studeerde kunstgeschiedenis in Utrecht en heeft sindsdien een indrukwekkende staat van dienst opgebouwd.

er lang niet zoveel mensen als normaal komen en moet men eerst een foto met wat informatie insturen. De pre-screening gebeurt dan niet aan de deur maar op afstand, zodat er tijdens de opnamedagen minder publiek is en men zich beter aan de coronamaatregelen kan houden.

Tijdens ons gesprek blijven Nederlands-Indië en Indonesië terugkomen. Een zeer groot deel van Jims directe familie van vaderskant woont nog steeds in Indonesië. Hij onderhoudt er warme contacten mee

Meer informatie over 'Volunteer Programs Forever', een stichting die zich richt op hele

gemeenschappen om hun volledige potentieel te bereiken, vindt u op www.volunteer-programs-forever.org

Meer informatie over het werk, de onderzoeken en publicaties van Jim vindt u op www.vandermeermohr.nl

en heeft ze een paar keer in Kalimantan en Java opgezocht. Het toeval wil dat zijn dochter nu ook in Indonesië woont. Als studente heeft ze eerst een tijd op Bali gewerkt met verstandelijk gehandicapte kinderen. Dat beviel haar en de Balinese stichting waar ze toen voor werkte zo goed dat ze na haar afstuderen is teruggegaan. Inmiddels is ze er getrouwd, heeft twee kinderen en woont ze er al weer tien jaar. Via de stichting 'Volunteer Programs Forever' zet ze zich nu in voor ondersteuning en ontwikkeling van de lokale Balinese

bevolking en het verbinden van mensen wereldwijd.

Het leven op Bali in coronatijd valt momenteel niet mee. Het aantal coronabesmettingen is enorm en de coronamaatregelen zijn zeer ingrijpend. Het eiland is, evenals de rest van Indonesië, in een strenge lockdown en heeft te maken met een financiële en sociale ramp. De stranden van Bali zijn gesloten en iedere toerist die buiten zonder mondkapje rondloopt, wordt subiet op het vliegtuig terug naar huis gezet. Als zijn dochter naar de Balinese

hoofdstad Denpasar rijdt, wordt ze zeker tien keer aangehouden om o.a. te controleren of alle inzittenden - in hun eigen auto - een mondkapje voor hebben.

Jim richt zich niet alleen op schilderijen van voor 1800, alles behalve. Uiteraard siert ook Balinese kunst zijn muren, evenals hedendaagse Nederlandse kunst. Prachtige etsen van de Haagse kunstenaar Wim Bettenhausen bijvoorbeeld, die mooi laten zien hoe subtiel kleurgebruik het leven kan kleuren.

Michael Toorop